

Ερευνητικό Πρόγραμμα Κλάδου Αγροτικής Ανάπτυξης

Ερευνητικό Πρόγραμμα «Διερεύνηση της βιωσιμότητας του Αγροτικού Παραγωγικού Συστήματος της Κύπρου: Μελέτη περίπτωσης η ευρύτερη αγροτική περιοχή Λάρνακας και Αμμοχώστου»

Χρονική διάρκεια: 2012-2019

Υπεύθυνος Λειτουργός: Ανδρέας Στυλιανού

Το ερευνητικό έργο «Διερεύνηση της βιωσιμότητας του Αγροτικού Παραγωγικού Συστήματος της Κύπρου: Μελέτη περίπτωσης η ευρύτερη αγροτική περιοχή Λάρνακας και Αμμοχώστου» στοχεύει: (α) να εντοπίσει και να χαρακτηρίσει τα κυριότερα γεωργικά συστήματα που επικρατούν στην περιοχή μελέτης, και (β) να αξιολογήσει την περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική τους βιωσιμότητα με τη χρήση ενός εργαλείου βασισμένου στη χρήση απλών και σύνθετων δεικτών, το οποίο χρησιμοποιεί γραφικές και αριθμητικές μεθόδους για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Στο πλαίσιο του Έργου έχουν μελετηθεί οι παράγοντες που καθορίζουν τη διαφορετικότητα έξι (6) γεωργικών συστημάτων, καθώς και οι σχέσεις μεταξύ και εντός των συστημάτων. Τα συστήματα προέκυψαν με την εφαρμογή πολυμεταβλητής στατιστικής ανάλυσης ως εξής: (1) μεσαίου μεγέθους γεωργικές εκμεταλλεύσεις (γ.ε.) με λαχανικά υπαίθρου και πατάτες, επικερδείς με ή χωρίς επιδοτήσεις (n=60), (2) μικρού και μεσαίου μεγέθους γ.ε. με λαχανικά θερμοκηπίου/υπαίθρου και μόνιμες καλλιέργειες, υψηλής εντάσεως εργασίας (n=46), (3) μεγάλες γ.ε. με σιτηρά/κτηνοτροφικά φυτά ως τελικός κλάδος παραγωγής, με υψηλή εξάρτηση από τις επιδοτήσεις και υψηλό εξωγεωργικό εισόδημα (n=35), (4) μικρές αρδευόμενες γ.ε. με λαχανικά υπαίθρου, πατάτες και μόνιμες καλλιέργειες, στηριζόμενες κυρίως σε εξωγεωργικό εισόδημα (n=70), (5) μεσαίου μεγέθους εξειδικευμένες γ.ε. αιγοπροβάτων με υψηλό εξωγεωργικό εισόδημα (n=103), και (6) μεγάλες εξειδικευμένες γ.ε. αγελάδων γαλακτοπαραγωγής, εντάσεως κεφαλαίου, με διαχειριστές μικρής ηλικίας και υψηλού μορφωτικού επιπέδου (n=10). Τα 6 συστήματα διαφοροποιούνται σημαντικά με βάση τη χρήση γης, το ζωικό κεφάλαιο, τον παραγωγικό προσανατολισμό, την εργασία, τα χαρακτηριστικά της γ.ε. και του νοικοκυριού, καθώς και την οικονομική απόδοση. Τα αποτελέσματα θέτουν υπό αμφισβήτηση την αποτελεσματικότητα των επιδοτήσεων για ένα πιο κερδοφόρο αγροτικό τομέα, ενώ το εξωγεωργικό εισόδημα χρησιμοποιείται ως συμπληρωματικό εισόδημα και δεν επενδύεται στη γ.ε. Επιπλέον, τονίζεται η σημαντικότητα της συμμετοχής σε Ομάδες/Οργανώσεις Παραγωγών για τη βιωσιμότητα της γ.ε. Τα γεωργικά συστήματα (4) και (5) παρουσιάζουν σημαντικές αδυναμίες και ως εκ τούτου η βιωσιμότητά τους θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα των υπεύθυνων φορέων.

Η αναγνώριση και ταξινόμηση των γεωργικών συστημάτων στην περιοχή μελέτης, καθώς και η μελέτη των παραγόντων/μεταβλητών που τα διαφοροποιούν, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για τους αρμόδιους φορείς με σκοπό μία πιο στοχευμένη αγροτική πολιτική και έρευνα, αφού το κάθε σύστημα αντιμετωπίζει διαφορετικές προκλήσεις, ενώ εμφανίζει και διαφορετικές προοπτικές.